

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 8.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za četrt leta „1.50“ „2.25“
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v petito; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate pošilja upravnštvo v ulici Carintia št. 25. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V Edinost je m.č.

Shod slovenskih poslancev v Ljubljani.

Dne 2. oktobra sešlo se je v Ljubljani 51 zastopnikov slovenskega in hrvaškega naroda. Dan ta je torej velepomemben v političnem življenju naroda našega. In narod naš je tudi v polnej meri pogodil veliko važnost tega zborovanja, kajti zanimanje za ukrepe naših poslancev bilo je obče. Kamor-koli si prišel, ugibalo in kombinovano se je ob vspehu parlamenta „zedinjene Slovenije“, kakor se je izrazil neki naš list. Tudi mi smo se vzradostili prav do dna duše svoje, ko nam je došla vest, da se dne 2. oktobra v Ljubljani snidejo vsi oni odlični možje in prvaki, kojim je hrvaško-slovensko ljudstvo poverilo veleimenitno in velečastno nalogo, da zastopajo njega gmotne in duševne koristi.

Veseli smo se tega dogodka dobro vedoč, da je izvrsten pripomoček do politične izobrazbe naroda našega; in veseli smo se ga, ker je ponudil lepo priliko, da pridejo zastopniki celokupnega naroda slovenskega drug z drugim v ožjo dotiko. In temu poslednjemu momentu treba je priznati nemalo važnosti: kajti prepričanje naše, katero smo opetovano izjavili, je, da mnogo taktičnih pogreškov naših voditeljev je zapisati na rovaš mejusobnega nepoznanja in nepoznanja odnosajev ob periferijah. Ako pa pridejo ti veljaki — tako smo si mislili — mej sabo v ožjo dotiko, povedo si s par iskrenimi besedami več, nego more povedati časnikar v celem vrsti uvodnih člankov. In govorjena beseda tudi ložje prepriča, nego pisana. Stojeci torej na tem stališču in klanjajoči se tem nazorom nadajamo se, da bode imel Ljubljanski sestanek blagodejnih posledic za vsepešni razvoj naroda našega v političnem pogledu.

Še jedno okolnost bi tu radi naveli, katera nam priča, da je tudi vnanji svet pogodil važnost Ljubljanskega shoda: da

so se namreč italijanske in nemške novine obširno bavile s tem shodom in da je njihova živa fantazija ustvarjala prečudne in raznobojne kombinacije glede na ukrepe naših poslancev. Ako torej nasprotni nam tabor nekako nervozno opazuje gibanje naše, znamenje je to, da nas uvažuje in da se — nas boji. Znano je, da se na vrabce ne strelja s kanoni; ker pa streljajo na nas s kanoni največjega kalibra, moramo pa že misliti, da nismo tako pod nič, kakor, žal, mislijo tudi premnogi pesimisti-sorojaki.

Ljubljanski shod je torej prevažen dogodek v našem političnem življenju in hvaležni smo onim, ki so poprijeli inicijativo, da je prišlo do tega shoda. Slava pa tudi vsem onim, ki so se odzvali vabilu ter se udeležili prevažnih posvetovanj.

Za danes prijavimo na shodu sklenjene resolucije.

O splošnem političnem položaju poročal je poslanec dr. Ferjančič in se je sklenila nastopna resolucija:

„Slovenski in istrsko-hrvatski državni in deželni poslanci, neomahljivo stoječ na temelju svojih narodnih in državnih pravic izjavljajo, da bodo v državnem in deželnih zborih skupno delovali, ter uporabljali vse svoje moči v to svrhu, da se odstranijo krivice, ki se gode slovenskemu in hrvaškemu narodu.“

O pravosodji je poročal tudi dr. Ferjančič ter se je sklenila naslednja resolucija:

Iz člena XIX. temeljnih zakonov z dne 21. dec. 1867. št. 142 drž. zak. izhaja pravica zahtevati: Da uradi vsake vrste slovenskemu prebivalstvu v slovenskih pokrajinah izključno slovenski poslujejo in se zahteva v ta namen: a) da vlada imenuje za urade v slovenskih pokrajinah uradnike, v govoru in pismu slovensčine popolnoma zmožne, katero znanje imajo dokazati pred redno komisijo višjega sodišča, oziroma namestništva; b) da vlada tudi sama čuva nad tem, da se oblastva v poslovanju s

slovenskim prebivalstvom v istini slovenske poslujejo. Ravno isto se zahteva glede uradov za hrvaški jezik v Istri.

V pospeševanje in olajšanje tega se zahteva, da se napravi oddelk štajerskega namestništva za Spodnji Štajer po vzgledu onega za južno Tirolsko; da se ustanovi v Ljubljani višje deželno sodišče za slovenske in isterske pokrajine; da se ustanovi v Ljubljani pravniška akademija z vsemi pravicami vseučiliških fakultet in popolno pariteto slovenskega in hrvaškega učnega jezika.

O tretjeji točki, o šolstvu, poročal je dr. poslanec Klun. Sklenila se je nastopna resolucija:

Opiraje se na ravno isti člen temeljnih zakonov je glede šolstva zahtevati:

a) da se ljudska šola, namenjena odgoji slovenske, oziroma isterske hrvaške mladine povsod vredi na podlagi verskega izpovedanja in z izključno maternim učnim jezikom, da se za njo potrebno učiteljsko osebje pridobi s primerno vreditvijo dotičnih učiteljskih, ter da se šolsko nadzorstvo deželno, kakor tudi okrajno, izroča le nadzornikom, ki so slovenskega, oziroma hrvaškega jezika popolnoma zmožni.

Ravno isto velja glede obrtnih šol, katerih ustanovitev naj vlada nadaljuje, v prvej vrsti pa naj popolni obrtno šolo v Ljubljani; obrtno šolo v Trstu pa tako preustroji, da se bode nekoliko predmetov podučevalo tudi v slovenskemu jeziku.

b) da se novo oživotvori gimnazija v Kranji in popolni v višjo gimnazijo, ter da se napravijo slovenske vzporednice razun na gimnaziji v Mariboru tudi na gimnazijah v Celju, Gorici in Trstu, za hrvaško mladino v Istri pa da se na novo otvori gimnazija v Pazinu s hrvaškim učnim jezikom, ali pa da se vsaj napravijo hrvaške paralele na državni gimnaziji v Pulji.

Vodstvo in nadzorništvo za slovensko in hrvaško mladino namenjenih srednjih šol, oziroma paralel naj se izroča takim ravnateljem in deželnim šolskim nadzorni-

kom, kateri so slovenskega, oziroma hrvaškega jezika zmožni v besedi in pisavi.

c) Deželni šolski svet v Gradcu in Celovcu naj se razdeli v dva oddelka, v slovenski in nemški.

d) Pravica absolviranih srednješolskih dijakov iz Dalmacije in Istre obiskovati vseučilišče v Zagrebu naj se raztegne tudi na mladenče iz Tržaškega, Goriškega, Kranjskega, Štajarskega in Koroškega.

O zadnji točki, o časopisju, poročal je poslanec Hribar in se je sklenila nastopna resolucija:

„Zbrani slovenski in istrsko-hrvatski poslanci spoznavajo za potrebno, da se preustroji objektivno postopanje v tiskovnih zadevah in obda z garancijami, da njegova uporaba ne bode, kakor je bila doslej, pogubna svobodnemu tisku v obče ter slovenskemu in hrvaškemu posebej.“

(Konec prih.)

Tržaški starešine.

Srečna zvezda, ki je dosedaj vodila Tržaške modrijane na magistratu ter jim dajala tako lepo priliko uganjati neslane politične burke okoristujoč pri tem svojo stranko in svoje izvoljence, — ta zvezda jela je ugašati. Do zadnjega hipa so pohlepni prevladalci v Tržaški mestnej hiši upali, da jim slavna vlada — katerej v zahvalo učinjajo toliko sitnosti in neprijetnosti — usliši prošnjo ter jim tudi po odpravi proste luke prepusti užitninski davek; namreč, ono kravo, katero gospoda tako pohlepno molžejo, da jim je možno nositi ogromne stroške, s katerimi vzgojujejo v Trstu državi nevarni naraščaj.

Užitninski davek do cela v rokah mestnega magistrata bilo je ono tele, katero jim je storilo uganjati toliko norosti; bil je vir, iz katerega so zajemali, da so podpirali svoje malovredne krejature, ustvarjajoč nova mesta in urade, podeljujoč podpore, službe in nagrade za neznatne, dvom-

kor pri Skaljanu v domačej vasi. „Pri nas se teško živi in slabo“ — ugovarjajo Minki.

A vsi ugovori so zaman. Minka je trdna; danej obljubi hoče ostati zvesta. Na vsak Jerončev list koj sama odgovori ravno tako ljubeznivo. V deželi imajo Bogatčevi sorodnike. Pri teti svojej je bila Minka v mladosti; tam je hodila v šolo ter se naučila tako lepo pisati.

Srečni dnovi prehitro teko. Jeronču je prešlo prehitro prvo leto vojaškega življenja, a ne morda za to, ker se je bil še precej priučil novemu redu, in ker bi se mu ne ljubilo kmalu iti domov, ampak radi odhajajočega prijatelja dolineca, pisca zaljubljenih pisem, njegovej Minki. Kdo mu bo tako vestno opravljal ta posel? Nekolikim črkam bila se je okorna desnica njegova že priučila, a pismo, in celo ljubezno pismo, pisati dragej svojej, pa le se ni upala. Poišče si družega tovariša; kateremu izroči prijeten posel. A odgovora na zadnji list še ni in ga dolgo noče biti. „Preden jej bodem zopet pisal, moram čakati, morda je obolela, ali jo kaj družega zadržuje, da mi ni odgovorila“ — modruje Jeronč, ko že mesec dni zastoj čaka. „Pismo se je na pošti izgubilo,“ bil

PODLISTEK.

Vedomec jo tlači.

Spisal P. M.

O vedomeh ohranile so se še povsod po Slovenskem različne pripovedi. Kako pride, da vedomec koga tlači, pove nam tudi sledeča povest.

Na Skali pri Bogatci imeli so kaj lepo dekle. Radi lepote, a tudi radi obilnega bogatstva želeli bi Bogatčevi, da bi dekle prišlo k dobri hiši.

„V domačej vasi ga ni zanjo“ — rekajo domači Bogatčevi in tudi večina vaščanov misli enako.

Skala je vas v hribih. Vsako premožno dekle pomaga si k deželi. Nekako sramotno je, ako mora v hribih ostati. Ali ni lepo, ali nevedno, ali kaj družega mora neki že manjkati bogatemu dekletu, če pri vsem bogastvu vendar-le v hribih ostane.

„Brhko in premožno dekle mora v deželo“ — tarnajo roditelji. Nedomoljubno navado ali napako naših hribovcev dobro poznajo dolinci: mladenič, kateremu primanjkuje v dolini — ne lepih deklet — marveč bogatih, hodi v hribe se ženit.

Hribovci naši imajo tudi to slabo narodno-gospodarsko lastnost, da otrokom svojim izrekajo prevelike deleže. Rodna hiša mora pešati, ako ima več otrok. Posebno dolinci, imajoči sicer lepa premoženja, a še več dolgov, prelazijo vse hribe išoč bogate neveste. Tako je bilo tudi pri Bogatci na Skali. Vse je mislilo, da Minka pojde v deželo, da se že oglašijo ženini iz doline; le Minka in Skaljanov Jeronč sta bila drugačnih misli.

„Če tudi ima vse bogatstvo sveta in stanuje v raju podobnem kraju, nočem ga, tvoja sem in ostanem do smrti! Čakam gotovo na-te, bodi brez skrbi!“ Tako zagotavlja in priseza zvestobo brhka Minka krepkemu Jeronču na predvečer odhoda njegovega, „tja na zgornje Štajarsko,“ kakor je prepeval pod oknom Minkinim. Odšel je v vojake; sicer žalosten, a v srci je imel ve-elo upanje, da po treh letih bode Minka njegova bogata nevesta. S posebnim, navdušenim veseljem prenaša Jeronč v vojaci vse težave, katere čakajo posebno nerodne hribovce.

Svojej Minki bi rad vedno dopisoval, a revež ne zna. Tiskanim črkam bi že počasi vedel uganiti glas, a pisanih ni nikoli

videl v domačej šoli, kajti gospod duhovnik kot „učitelj za silo“ je učil le namenom, da učenci znajo brati na mašne bukve. Škoda, da tudi v istih ni kaj pisanega, da bi se naš Jeronč pisati učil!

Poišče si tovariša, ki bode pisal pisma dragej, lepej, bogatej njegovej Minki.

Tovariš njegov, katerega je za denar kmalu dobil, je dolinec, njegov deželan. Vojaško suknjo nosi že dve leti; še eno, pa je prost. Doma ga stari oče komaj pričakuje, da mu izroči gospodarstvo. —

Minki Bogatčevej na Skali dohajajo tako pogostoma pisma, da jo v tem prekosita v vasi edino le duhovnik in novo imenovani učitelj. Stari občinski obhodnik še nikoli ni dobival toliko darov od pisem, kakor letos.

„Minka je radodarno dekle“ — govori povsod, kamor nese kako pismo stari obhodnik.

„Ona ne ponese tisočakov v deželo, ker jej Jeronč tako pogostoma piše“ — govore stare žene, ko si pripovedujejo, da je Minka zopet prejela list. Kolikor je pri takih prilikah mogoče, bili so splošno vsi zadovoljni, le Bogatčevi bi raje videli svojo hčer poročeno v ravnej dolini, ka-

ljive zasluge, da so si le ustvarili krog sebe močno stranko hvaležnih in odvisnih rok, koje vse delujejo v proslavo mestne uprave in njenih upraviteljev.

Ta zlata zvezda torej jela je utrinjati, radi česar vlada v Tržaškem Izraelu velika vzburljenost, togota in žalost. Očka Dompieri, kojega so magistratovci v imenu mesta poslali v Beč k presv. cesarju, da izprosi milosti še za bodočnost, prinesel je žalostno vest, da vlada namenuje odvzeti magistratu pobiranje vsakršnega davka razun občinskega, namreč doklad na vino, špirit, meso i. dr. To vest so mestni očetje v zadnji seji sprejeli z veliko žalostjo; na obrazih vseh videl si obžalovanje, kajti mislili so si izvestno „die schönen Zeiten sind vorüber“...

Svetovalec Dompieri je na dolgo in široko pripovedal o vspehu svojega poslanstva pri presv. cesarju in pri ministrih na Dunaju. Presv. cesar je poslanikom obečal, da bode s posebnim zanimanjem sledil gospodarskemu razvoju Trsta ter da bode ekonomičnemu zboljšanju Tržaškega mesta vlada gledala ugoditi in je po možnosti podpirati.

Na to so šli odposlaniki k finančnemu ministru Dunajskemu, koji je deputacijo prav uljudno sprejel ter jej storil mnogo formalnih obetov, v istini je pa bilo videti iz njegovega odgovora, da se mestu po odpravi proste luke pusti zgolj mestni davek na užitnine (educilio) in doklade, ki pa ne bodo smele presegati skupne svote sedanjega davka. Isto so odposlaniki opravili tudi pri trgovinskem ministru.

Slednjič so se podali k ministerskemu predsedniku grofu Taaffeju. Ministerski predsednik se je kazal prav uljudnega in zgovornega, tako, da so odposlaniki bili ž njim kmalu v živem razgovoru. Sklepajoč svoj odgovor, rekoč, da bode država uvaževala istinite potrebe in koristi Trsta, poudarjal je ministerski predsednik, da bi Tržaški mestni zastop moral ob nekaterih prilikah živješe pokazati svoje avstrijsko čutstvo in svoj patrijotizem, sicer ni upati, da bi visoka zbornica sprejela in dovolila svote in žrtve države za Trst. — To naravno utemeljeno očitjanje prvega ministra požurilo se je g. Dompieri koj odbiti spominajoč, da je celo presv. cesar hvaležno sprejel ustanovo v spomin 40 letnice Njegove vlade, kojoj je Tržaški mestni zastop soglasno dovolil! Na to je izbrani opozicijski član v Trstu pozornost ministrovo koj obrnil na drugo ugodnejši predmet, kateri nema z avstrijskim patrijotizmom ničesar opraviti.

Vedenje deputacije, odgovori raznih ministrov, posebno pa jako izraziti odgovor ministra-predsednika grofa Taaffeja, prav plehek zagovor dr. Dompierija proti opravičenej sumnji, — slikajo nam dovolj jasno položaj in čutstvo Tržaških lahon-

je trden, konečni sklep. „Treba je pisati drugo pismo“ — reče novemu svojemu piscu. Odgovora ni tudi na to! Čudno! „S čim sem se jej zameril. Tovariš moj dolinec znal je lepo pisati, in draga moja Minka je tako rada in ljubeznjivo odgovarjala; oh, zdaj pa nikdar več!“ Milo zdihuje Jeronč in nestrpno čaka Minkinega lista, — a zastonj. Minulo je vse drugo in tretje leto — a o Minkinem listu ni, ne duha ne sluha. Dolgo časa ni mogel domisliti se uzroka, vsled katerega bi ga bila pozabila ona Minka, ki mu je s pri-sega potrdila ljubezen svojo; še le pozneje polasti se ga slutnja: ko bi mu bila nezvesta podala roko kojemu dolinecu — na željo roditeljev njenih?

V tej misli pride veseli čas, ko se zopet po treh letih vrača na svoj dom.

Doma dobi vse pri starem, le oče se je močno postaral, tako da ide že v dve gubi. Komaj pričakuje sinu, da mu izroči precejšno domovanje. Jeronč to dobro ve, zato tudi kmalu povpraša, če tudi po strani, kako je pri sosedovih, pri Bogatci.

(Dolje prih.)

skih prevladovalcev nasproti osrednji vladni in pričajo, da so tudi v merodajnih krogih na Dunaju slednjič uvideli politično pohabljenost Tržaških Lahonov in nevarnost, ki od te strani preti državi.

Pač žalostno znamenje je, da je ministerski predsednik sam prisiljen opozarjati najodličnejše Tržaške občane, — odnosno mestni zastop — na njega dolžnosti proti osrednji vladni! Ta okolnost nam priča, kako nepravilno je postopala Dunajska vlada podpirajoč in goječ italijanski živelj na Primorskem. Žalostni dogodki v našem mestu so posledica one zgrešene političke poti, na katero je prvi krenil bivši namestnik Depretis. Pod nekakim zakonitim pokroviteljstvom vzgojila se je ona svojat, ki zadnji čas prouzroča vladni toliko nepravil in sitnosti, nevarna — irredenta. Uprav svojej političkej požrešnosti in krivičnemu postopanju proti nam Slovanom — njih sodeželanom — in protiavstrijskim demonstracijam, koje so Lahoni ugajali v javnih sejah, slavnostih in zbirališčih — uprav tem se mora lahonska prenapeta gospoda zahvaliti, da njih prošnje pri vladni neso imele zaželjenega vspeha.

Z odpravo svobodnega pristanišča preide užitninski davek v državno oskrb. Slavna vlada bode sicer za naše mesto očetovski skrbela ter z nami ravnala liki z drugimi podaniki. Bolje je pa, da so prestrastnej lahonskej stranki prestrižene peroti, odvzet vir njihovej šopirnosti in ošabnosti, nego da se z državnim denarjem tukaj širi italijanizem in goji irredenta! Ali o tem nam bode še prilika govoriti, pogledimo rajši na drugo točko, ki se je obravnavala v istej mestnozborni seji. — (Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V velikem posestvu Nižje-avstrijskem zmagali so pri deželnozbornih volitvah liberalni kandidati. Večina deželnega zbora ostane torej za sedaj še v liberalnih rokah. Toda opozicija je tako po svojem številu, kakor po svojej energiji tako močna, da imajo gospoda liberalci povsem vezane roke; vspeh protiliberalcev, dasi so ostali za sedaj v manjšini, je vendar-le velikansk.

V mestnej skupini Mikulov na Moravskem bila je dne 9. t. m. dopolnitna volitev za državni zbor. Voljen je bil kandidat liberalcev Lebowhl s 1905 glasi; prošt Landsteiner dobil je 1529 glasov. Ta mestna skupina je pa že na glasu po silnem terorizmu in običajnem kupovanju glasov, katerih sredstev se na prav nesramen način poslužujejo tamošnji židovski bogataši.

Nemški cesar je o priliki svojega pohoda na Dunaju odlikoval več oseb, mej temi Dunajskega župana dra. Prixa. Ker pa ni odlikoval tudi ministra-predsednika grofa Taaffeja, hoteli so nemško-liberalni listi tudi to okolnost uporabiti za svoje strankarske namene, češ sam nemški cesar demonstruje proti zistemu, vladajočem sedaj v Avstriji, ker se mer notranje naše politike ne strinja z ono vnanje politike. Na te insinacije odgovorja odlični nemški list „Nordd. Allg. Zeitung“: Grofa Taaffeja delovanje zadeva samo obsežje notranje avstrijske politike. Ni pa treba posebno poudarjati, da se Nemčija v to ne bode nikdar vmešavala. „Frankfurter Zeitung“ pa pišejo z Dunaja: Vsi listi opažajo, da nemški cesar ni odlikoval grofa Taaffeja. Dobro poučeni krogi menijo, da je to posledica osobnega nasprotstva mej poslanikom princem Reussom in grofom Taaffejem, kar pa še bolj utrjuje naklonjenost cesarjevo do grofa Taaffeja. Vladnim krogom je bilo tudi neljubo, da je poslanik Reuss direktno doposlal županu Prixu podeljeni red, ne pa potem ministerstev — No, mi se pa temu ne

čudimo; nemški poslanik je postopal popolnem v zmislu naših nemških nacionalcev, ki menijo, da so naše nemške dežele le provincije velike nemške države. Čemu bi se torej ozirali na kaka avstrijska ministerstva!

Vnanje države.

Navzlic razpustom irredentarskih društev in drugim odlokom Crispijevega ministerstva, irredentari po Italiji nočejo mirovati, ampak zmirom bolj ruvajo proti sedanjej vladni ter hujskajo ljudstvo na vstajo in republiko. Nad vse črté avstrijsko-laško zvezo ter zahtevajo od vlade, da se ista več ne ponovi, temveč, da Italija sklene naravne zveze z Francosko, s čije pomočjo bode potem lahko napadla Avstrijo ter osvobodila „ječeče brate“ na spodnjem Tirolskem, Primorskem in v Dalmaciji izpod avstrijskega jarma ter priklopila te dežele k materi Italiji. Tudi nedavno so očitno pokazali to njihovo smer. Prišel je namreč v Rim francoski poslanec Rivet in rimski radikali so mu napravili v čast slovesen obed, kojega se je udeležilo 40 najbolj rudečih Rimskih radikalnih politikarjev. Govorov in napitnic ni bilo ne konca ne kraja. Znamenit je osobito govor rimskega poslanca Ferrarija, koji je poudarjal, da se mora Italija rešiti avstrijskega upljava ter pretrgati političko zvezo z Avstrijo. Naravna zaveznica Italije je Francoska, kajti žnjo jih vežejo narodne vezi; smoter italijanske politike pa mora biti osvoboditev italijanskega naroda na spodnjem Tirolskem, v Gorici, Trstu, Istri in Dalmaciji izpod avstrijske vlade in pridružitve teh dežel k Italiji. Isti dan so se zbrali na neko pojedino tudi Rimski demokrati ter ugajali iste burke; poudarjali so posebno rešitev italijanskih bratov. V sobani, kjer se je vršil politički dine, bili ste razstavljeni na vzvišenjem mestu zastavi Trsta in Tridenta, zaviti v črno pajčolan v znamenje tuge in žalosti!! Kar se pa pametnim ljudem vsekakor čudno zdi, to je istina, da sti si demokratična in radikalna stranka na Laškem v laseh, čeprav obe gojiti iste namene in političke smotre. V Milanu je neki napetost obeh strank že velika. Italijanski resni časopisi obsojajo početje, bodisi, radikalcev bodisi demokratov. „Opimone“ in „Perseveranza“, trdita, da bode ločitev Italije od Avstrije zgolj Italiji škodila ter da bi bila njena smrt. Tudi mi smo te misli; o laških prenapetih a lačnih časnikarjih in demagogih, kateri provzročajo vse te sitnosti pa menimo, da so le — norci; torej: Bog daj norcem pamet! Prosimo tudi Boga, da bi jo nekoliko podelil tudi onim gospodom, ki vladajo našo deželo pobirajoč kopita za svojimi norimi brati onkraj črno-žolte meje.

Kako silna so postala irredentovska rovanja po Italiji vidimo iz tega, da sam Crispi roma po deželi, da bi nekoliko usta mašil preglasnim njega rojakom. Dne 8. t. m. bil je v Florenci, kjer se je udeležil velikega banketa. O tej priliki zaro-potal je malo proti irredentovcem rekoč: „Irredentizem je najnevarnejša zmota Italije, ker je savražnik zjedinjenja Italije in miru. Izzivanja ta, obrnjena do vse Evrope, so pravi bojni klic, kateri more v nevarnost spraviti celo obstanek naroda. Neposredna posledica agitacije irredentovcev bila bi ta, da se zruši tripelalijanca. S tem pa nehoté podpirajo one, ki se nadejajo zopetnega oživljenja papeževe svetne oblasti, ako se zruši trojna zveza. (Aha, torej to tišči g. Crispija! Op. vred.) Obstoj Avstrije in Francije ob mejah italijanskih je potreben za evropsko ravno težje. Ako ne bi že obstala taka država, kakoršna je Avstrija — ki obsega različne narodnosti, katerih razvoja ne zavira — morali bi jo ustvariti. Ne zado-stuje, da se vlada drži pogodb, ampak spoštovati jih mora tudi ljudstvo. Interesi Italije so identični z interesi monarhije.“ — Tako Crispi! Bodo-li gospoda Crispija rojaki uvaževali ta svarila, jako dvomimo. Govor Crispijev je se štirih strani

jako zanimiv: Prvič, ker nam priča, da se gospod minister irredentovcev silno boji; drugič, ker indirektno priznava, da ljudstvo italijansko ne spoštuje pogodb, katere je sklenila vlada, da torej pogodbe te nemajo nikake prave podlage; tretjič, ker v njem izraža bojazen za obstoj italijanske monarhije in četrtič, ker nam pravi, da gospoda se še vedno neso iznebili strahu, da ne bi papež danes ali jutri zopet došel do svoje posvetne oblasti.

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“. Predsedništvo političnega društva „Edinost“ sklicuje gg. odbornike in namestnike za jutri dné 12 t. m. ob 10. uri v jutro k rednej seji v prostore „Del. podpornega društva“ (Via Molin piccolo št. 1)

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu nabrala je g.čna Ana Šarf pri učiteljskem shodu v Nabrežini 7 gld. 20 kr. Hvala lepa!

Družbe sv. Cirila in Metoda velika skupščina. (Konec) V. Zvezek je zagledal beli dan povodom odkritja spomenske plošče na rojstvenem domu vladike M. Ravnikarja, da se tudi naša mladina seznani s tem slovenskim pedagogom. Kritika se je v obče izrekla pohvalno. Ako vzamemo v poštev, da se je razpečalo in razširilo po Slovenskem od „Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda“ I. zvezka krog 8000, od II. do 5000, III. 2000, IV. 3000 in V. zvezka do 2000 izvodov — torej skupno 20.000 izvodov, gospoda moja, smemo reči, da je družba — ukljub precej velikim denarnim žrtvam — dosegla lep vspeh, osobito če pomislimo, da se bodo — ker litera scripta manet — čitali njeni spisi, ko družbe več ne bo. Pri tej priliki si usoja vodstvo „Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“ prav priporočiti vsem načelnictvom, rodoljubom, duhovnikom, učiteljem, pisateljem itd. Ali zagleda več spisov beli dan, odvisno je od tega, kako se bodo razprodavali; s cela hvalne in zanimive tvarine takim zvezkom imamo dosti v rokah.

Govoreč o svojih knjigah ne smemo zamolčati neljube zadeve, ki jo je nevednost ali pa zlobnost podtaknila našej družbi. V uradnih odlokih visokih c. kr. deželnih šolskih svetov se namreč nahaja kot od vis. c. kr. ministerstva za uk prepovedana knjižica, ki se naj izloči iz kolskih knjižnic, tudi „Tisočletnica Metodova“ kot izdana po našej družbi. Sam Bog si ga vedi, kako je to nastalo, ker brošura ima na svojem čelu naznanjeno, kdo jo je spisal in kdo jo izdal — izšla pa je še predno je bila ustanovljena naša družba. (Čujte, čujte!) Istotako pa je tudi vis. c. kr. deželni šolski svet koroški prepovedal sploh vse spise, ki jih izdaja naša družba, torej tudi „Životopisa Nj. Veličanstva presvetlega cesarja in njegovega praočeta Rudolfa Hasburškega“. (Začudenje.) V očigled temu je moralo vodstvo v spoštljivi spomenici vso zadevo pojasniti Nj. prevzvišenosti g. ministru za uk in bogočastje, katero je osebno blagovolil izročiti državni poslanec kanonik K. Klun. Slavna skupščina! Lahko si mislite, odkod vse to izvira in s kakimi težkočami se ima boriti vodstvo, da družba ne pride v zadrege. — Kdor take spise, kakoršne je vodstvo izdalo, smatra za nevarne slovenskej mladini — on, če sicer razume slovensko — čitajoč noče razumevati slovenskih teženj, in če je rojen Slovenec — smelo trdimo — da ni več pravi Slovenec. Istina! (Tudi Tržaško italijanski časopisje je sumničilo in obrekovalo našo družbo radi teh knjižic. To mu bodi v odgovor.)

Odbor „Del. podp. društva“ se je naslednje konstituiral: Predsednikova namestnika: gg. M. V. Živic in Miha Hervatin; tajnika: Fran Polić in Makso Cotič; blagajnik: Karl Šmidt; knjigovodja: Jakob

Gorup; knjižničar Fran Žitko. Poleg tega imenovali so se nadzorniki, izpraševalna komisija, gospodarji in načelnik veselicega odseka.

O priliki veselice „Tržaškega podpor. in bralnega društva“ darovalo se je in preplačalo 9 gld. 34 kr. Vodstvo društva izreka vsem darovalcem presrečno zahvalo. Bog plati!

Županom v Pazinu izvoljen je bil dne 9. t. m. gospod deželni glavarja namestnik, dr. Ante Dukić, odvetnik v Pazinu. Častitamo tako izvoljencu, kakor vsej občini na tej presrečnej izvolitvi. Prepričani smo, da postane ta občina poleg občine Kastavske glede uprave uzor vsem drugim občinam.

„Schulmeisterpolizeiblatt“. Pismo, v katerem cvete dišeča ta nemška cvetka, je sicer privatno — doposlano uredniku našega lista tam iz zavedne Notranjske — in le neradi se je dotaknemo tu v javnem listu. Toda bojimo se sedaj pa res ne vemo, kako bi stvar prav povedali. no, bojimo se, da ne bi tudi drugi učitelji o nas tako čudno mislili, kakor misli doposiljatelj rečenega lista. G. doposiljatelj je „ogrel“ zadnje „Sobotno pismo“, prijavljeno v „Edinosti“ — no, nas je pa ogrela njega pismo. Ogrela nas je, ker se nam niti sanjalo ni, da bi sploh bilo mogoče podtikati nam namenov, glede katerih vsa dejanja sedanjega uredništva lista „Edinosti“ pričajo, da smo jim odločno, da, fanatično nasprotni. Spoštovanje, ki je gojimo do učiteljskega stanu, je iskreno; mi želimo učiteljskemu stanu ono častno mesto v socialnem življenju in ono neodvisnost, katera mu po vsej pravici gresta z ozirom na vzvišeni njega poklic. Boj, katerega smo bojevali za to naše prepričanje, je bil uprav jeden glavnih vzrokov, da smo zašli v kolizijo z Goriško gospodo. Dopisnik nas sicer še ne imenuje „Schulmeisterpolizeiblatt“, ali izraža bojazen, da bi mogli postati, kakor je že nek daj bilo. Kako je nek daj bilo, ne vemo, ali to vemo, da za opravljanje posla kakega „polizeiblatta“ nemamo ni volje ni sposobnosti. In kaj smo — ali prav za prav: kaj je zagrešil naš gospod podlistkar? Mirna naša vest nam pravi: prav nič se ni zagrešil! Bil mu je namen dijametralno nasproten onemu, katerega se mu na veliko naše začudenje podtikuje: ironizoval je gospoda doktorja; zato je izraz „duševne reve“ naveden med, učenci, — „Ti ljubi Bog, vsaj vender ni tako težko pogoditi meje med resnostjo in — ironijo! G. doposiljatelj zahteva, da prekličemo. Ali kaj nam je preklicati?! Hočete-li, da prekličemo besede, ki so smele ono, kar vi sami obojate?! V koliko pa so opravičena Vaša sumničenja — ali če hočete: Vaše bojazni, služi naj Vam to v dokaz, da je dotični podlistek spisal **narodno-radikalen učitelj** in odločen nasprotnik veleč. g. dra. Mahničar.

Iz sv. Križa se nam piše: Neštevilno kratki smo že govorili in ožigosali dejanja in nehanja prevladajoče stranke. Danes povračamo se zopet k temu predmetu, dobro vedoči, da slovenski živelj v Križu ne bode imel zagotovljene prihodnosti, dokler se ne odstrani hinavsko delovanje naših nasprotnih voditeljev. Ljudstvo je jako nejevoljno videti take zmotarije. — Odkar nam županuje nasprotnik našega rodu ni ga več pravega miru. Strar se bode vsakemu čudna zdela, ali nam se pa ne, ker vemo, kakšno ljubezen goji slavni magistrat in njega zvesti sluga, slavnoznani kapovila, do vseh onih, kateri so se prodali z dušo in telesom ter postali sužnji brezverskih Lahov. Z vso odločnostjo obrnemo se do slavne vlade z vprašanjem, je-li tej slavnej vladi znano paševsko obnašanje našega modrega kapovile? Hoče li še dopuščati to zatiranje? Naj-li še naprej traja izžiganje, ki nas bi mogle zvoditi do proti-postavnih dejanj, katere vodijo v zapor, na peklensko veselje naših zatiralcev? Da smo mi same, do skrajnosti

pohlevne, mirne ovčice je znano, ali mi smo prisiljeni tako govoriti, kajti take stvari se ne gode niti na Turškem. Uprav zato, ker smo privrženci ideje združenja in ker Križ do sedaj ni povsem umel idealne svoje naloge, hočemo se naprej potegovati za pravice svoje in upamo, da sčasoma se bode vse posrečilo, da zadobimo blagi mir v naši občini. Dokler v sv. Križu obstoji le peščica slovenskega življa, branila bode, da se nasprotne stranke želje ne izpolnijo. Mi Slovani krepko se hočemo boriti za svojo ljubo domovino; vsi naši avstrijsko-slovanski bratje podpirali nas bodo v težki tej borbi. Menimo, da ustavni zakoni jamčijo tudi nam Slovanom enako podporo in brambo.

Iz Ajdovščine se nam piše 6. oktobra: Včerajšnje veselice ne pozabimo tako k malu. Zgodovina našega selsko-zabavnega življenja trdi, da take veselice nismo še imeli. In kdor včerajšnje veselice iz vseh obzirov premotruje, uveri se takoj o tej trditvi. Glejte! Zanimanje za veselico bilo je splošno. Vzpored raznovrsten in zanimiv; vse točke proizvajali so točno. Vsako točko morali so ponavljati. Sodelovali so pri veselici — izvzemši voditelja pevcev, gospoda Perne-ta, nadučitelja v Šturjah in na novo došle Šturske učiteljice, gospode Jurmanove, ki je dotične komade na glasovirji spremljevala — sami rokodelci, tvorniški delalci in delalkinje. Poznati bratje „Budihne“ so nam neka vez, duša društvu. Še celo „nagovor“ govoril je rokodelce Dragotin K r a v o s, mojster-krojač, ki je nas z vsebino govora, kretnjem in navdušenostjo, s katero je govoril uprav očaral. Vsa „gospoda“ Ajdovska in Šturska; častita duhovščina iz okolice, rokodelci in drugi stanovi; gostje iz Lokavca, sv. Križa, posebno pa iz Sel in Rifenberga, so se v obilnem številu veselice vdeležili. K tej veselici se je tudi vsestransko pomagalo. Gospod Filip Poljšak odstopil nam je brezplačno dvorano. Slavno društvo „Edinost“ dalo nam je na razpolago oder, glasovir, sedeže in vse česar je bilo v prireditvi dvorane treba! Neki gospod je opravljal posel denarničarja in drugi dobrotniki, katere bi zalil, ako bi jih imenoma našteval, nam so pa z denarjem pripomogli. Vse tu navedeno odlikuje napomenuto veselico od mnogih drugih, ki so se kedaj pri nas vršile. — Čistega došlo je na korist „družbi sv. Cirila in Metoda“ okolo 40 for. Lepa svota, za katero Vam bode marsikatero slovensko srce hvaležno. Na vsem tem hvala Vam! Voditeljstvu „pevskega društva“, njega članom in gledališčnim igralcem, ki so svojim sodelovanjem pripomogli do lepega vspeha, dal Bog vstrajnosti v blagem njih početju! Naprej!

Iz Pulja se nam piše: Zadnji dopisnik iz Pulja se je dotaknil raznih, ne ravno častnih dogodkov, vršivših se v našem mestu. Dosti jih je čul, gostobesedni vaš dopisnik, pa vender dosti tudi pozabil; kajti drugače ne bi molčal o družih bolj častnih stvareh, ki so se dogodile ravno v istem času, ko pravi, da ga je žokal. Molčal je o najvažnejšem dogodku, to je o slavnosti izpuščenja vojne ladje „Elizabete“ v morje, ki se je vršila dne 25. septembra t. l. Najbrže mu neso dopustili vstopa do bližnjega mesta na oljčnem otoku, kjer se je slavnost vršila. Tej pomankljivosti je pa vender treba, da nekoliko opomorem, da ne bi svet mislil, da „Edinost“ prezira znamenitosti puljsko-historijskih dogodkov. Dopisnik je pripovedal, da je bil tukaj g. namestnik že 23. septembra, da bi sprejel visoko gospodo. Res je to bilo. Eden dan pozneje se je pripeljala s posebnim vlakom, malo pred 12. uro opoldne Njena visokost gospa nadvojvodinja Marija Valerija se svojim soprogom, nadvojvodom Franc Salvatorjem in spremstvom. Sprejeli so visoke goste tukajšnji uradni prvi dostojanstveniki na kolodvoru, od koder so odpluli na malih parnikih na jahto Miramar. Popoldne so imeli svoj obed in drugi dan krst vojne

ladije „Cesarice Elizabete“. Prizor izpuščenja ladije je bil velikanski. Nad desetisoč ljudi je bilo navzočih. Vojaški oficirski kor je bil zastopan polnovrstno in tudi družih uradnikov in dostojanstvenikov ni manjkalo. Galerije so bile prenapolnjene njeznega spola, ki se je odlikoval se svojimi toaletami. Botrica nežna kot vijolice, ljubeznivega obraza in prijaznega pogleda — je bila oblečena s pepelno-zelenkasto obleko se zelenimi našopirki na ramenih. Vslonjena je bila na desno pazduho svojega Visocega soproga, lepo-vzraščene mladence. Odzdravljala je na desno in levo smehljajočim obrazom. Ob deseti zjutraj dospela je na oder, njej namenjen. Približal se jej je potem monsignor mornarice, velečastni g. Račić s tremi svojimi č. gg. kapelani in obrnjen proti ljudji zamolil od Vsemogočega blagoslova in pomoči. Poveljnik mornarice, ekscelenc baron Sterneck, naprosil je nato Visoko botro, da izvrši čin krsta. Njena cesarska Visokost pritise na tipalnik in steklenica šampanjca, obešena nad avo ladjo, razveže se raz neko žico, trešči ob ledja ladije in razpoči močnim pokom prav tako, kakor se je ladji reklo: „Odtrgaj se od suhe, stalne vezi! Beži in tuj v sinje morje. Naj se ob tvojih ledjih v slavo domovine razdrobi skalovje v tisoč koscev!“ Ladija se počme mikati se svojega ležišča, pomika se, drči, da se vse v plamenu kad in zarije se naposled v globoko morje. S tem se je končal krst vojne ladije „Cesarice Elizabete“.

Iz Divače se nam piše: Čakal sem že dolgo časa z namenom, da se kak dopisnik iz tukajšnje okolice oglasi zaradi velikega pomanjkanja pitne vode, ali ker ga ni od nobene strani, da bi se za važno to stvar potegnil, zato sem se jaz namenil nekoliko o tem poročati, da ustrežem našemu ljudstvu. Znana je letos dobro poobširnem svetu Kraška dolgotrajna suša, katera že več mesecev duši zemljo našo in ki je kmetom deloma uničila jesenske pridelke. Vrh vsega tega nam pa še glavna stvar, čista voda, primanjkuje, katero morajo vsaki dan ubogi kmetje iz tekoče reke pri Škocjanu za domačo rabo voziti. Mnogo se je že govorilo med tukajšnjimi posestniki o potrebi, da bi si naša občina napravila vodnjak v sredini vasi, kjer je zato najbolj primeren prostor, ker tu stoje poslopja, katerim bi trebalo napeljati vode. Ali vse prizadevanje je zastoj, ker naši občinski odborniki se premalo ali nič za to stvar ne brigajo. Kmetje se navadno med seboj pritožujejo in pravijo: Čemu naš občinski denar v blagajnici leži, mi pa moramo potrebne vode trpeti. Take in enake besede se, žalibog, mnogo krat slišijo in ponavljajo med domačim ljudstvom. Zato naj skrajni čas je že, da bi se naši občinski gospodarniki prebudili iz trdega spanja in vstregli zahtevam domačega ljudstva, kar bi služilo v korist in blagostanje občine. Pomisliti je treba, da v Divačo se je v malo letih mnogo ptujega ljudstva naselilo; poleg tega pa imamo še mesečne somnje, tako da sedaj še več vode potrebujemo. Jako umestno bi bilo, ako bi naš občinski zastop priredil nekaj zapisnik, v katerega naj bi se podpisovali oni občinski posestniki, ki so zadovoljni, da se zgradi potreben vodnjak na občinske stroške. — Še nekaj ne morem zamolčati; zahvaliti se mi je v imenu našega priprostega ljudstva vrlemu kolodvorskemu načelniku g. Auerju, kateri dobrohotni gospod je prostovoljno privolil, da zamorejo domači vaščani za svojo potrebo na tukajšnje postajo po vodo hoditi.

V Bazovici bode dne 20. t. m. prvi semenj za živino in raznovrstno k r a m a r s k o blago. Vas Bazoviška je kaj primerna za živinjske semnje, ker je blizu mesta in mestne klavnice, tako da ni treba živine po cele ure po javnih cestah goniti, ampak se jo po stranskih potih in kaj hitro dovede na svoje mesto. Kranjci, Goričani, Brkini, Istrani, Bržani in Kraševci so vabjeni, da se v obilnem številu udeleže sem-

njev na Bazovici, kjer se bodo shajali vsi Tržaški mesarji in Furlanski kravarji.

Dalmatinskega italijanskega kolodvoja. zloglasnega dra. B a j a m o n t i j a. doletela je že davno zaslužena usoda. Državno pravdnistvo zapričelo je namreč proti temu možu kazensko preiskavo radi goljufije in poneverjenja, katera zločina je zakrivil kot predsednik delniškega društva „Associazione Dalmatica“. Na ukaz c. kr. okrajnega glavarstva v Splitu ne sme se več udeležiti delovanja v občinskem zastopu, dokler ni dognana kazenska preiskava. Vest o tem dogodku napravila velikansko senzacijo.

Vojaški nabor. Mestni magistrat opozarja v smislu vojnega zakona od 11. aprila 1889. vse podvržence naboru, rojene leta 1870, 1869 in 1868, občane in tujce, ki bi radi bili oproščeni vojaščine, da zberejo ob pravem času potrebne papirje. Popolnoma nesposobniki, namreč: gluho-nemi, nori, epileptični itd., naj preskrbe spričevala ter naj je puste podpisati občinskemu predstojniku. Natanjnejša pojasnila se dajejo na mestnem magistratu, v oddelku za vojaške stvari. Ker bode vojaški nabor dne 1. marca pr. l., opozarjajo se dalje vsi naboru podvrženi, da se do konca novembra zglaste pri magistratu. Prošnje za oprostitev se bodo predlagale v teku prosenca prihodnjega leta.

Razpisane štipendije. Razpisan je natečaj za jedno državno ustanovo l. 210 gld. za slušatelje politehnične na Dunaju, v Graecu, Brnu, Pragi, rojene v Istri ali na Goriškem. Prošilci se morajo obvezati, da bodo po dovršeni šoli služili v zadnjih deželah. Prošnje 30. t. m. na c. kr. namestništvo. — Jeden stipendij iz ustanove Ad. Clemse letnih 100 gld., za dijake ljudskih in srednjih šol. Prednost imajo sorodniki in učenci na Goriški gimnaziji; prošnje do 30. t. m. pri ces. kr. namestništvu.

„Ljubljanski Zvon“ prinaša v desetem zvezku nastopno vsebino: 1. A. Funtek: Najlepša čestitka. 2. Ranko: Madrigal. 3. Josip Staré: Zadruga. Povest. (Dalje.) 4. Dr. K. Glaser: Romeo in Julija. 5. A. Funtek: Jožef Cimperman. (Dalje.) 6. Iv. Vrhovec: Narodno-pisne posebnosti. II. Morjenje otrok. 7. Andrej Fekonja: Reformamacija v Slovincih. (Dalje.) 8. L. A.: Ob citrah. 9. Vatroslav Holz: Jurij Šubić f. 10. Fr. Gestrin: Iz arhiva. Povest. (Dalje.) 11. Književna poročila: IX. V. Oblak: V Jagić, Glagolicea. (Konec.) X. Balade in romance. Napisal A. Aškerc. 12. Listek: Ilustrovani narodni kalendar za navadno leto 1891. — Hrvaška književnost. — O Voduškovi astronomični knjigi. — „Firduzi in dervisi“.

„Učiteljski Tovariš“ prinaša v št. 19. naslednjo vsebino: Prof. Fran Orožen — Ljubljana: O zemljepisnem pouku. (Dalje) — — — — — O risanju brez stigem. — Fr. Gärtner — Dobrova: Kako naj učitelj skrbi za zdravje šolskih otrok z ozirom na zakonite določbe. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Književnost. — Naši dopisi: Iz Sežane. — Iz postojnskega okraja. — Iz novomeškega okraja. — Iz Nürnberga. — Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Tržno poročilo.
Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar.

Kava Mocca	100 K.	132.—	134.—
Rio biser jako fina	—	—	—
Java	—	—	—
Santos fina	—	114.—	116.—
— srednja	—	108.—	110.—
Guatemala	—	116.—	118.—
Portorico	—	133.—	135.—
San Jago de Cuba	—	136.—	137.—
Ceylon plant. fina	—	133.—	136.—
Java Malang. zelena	—	118.—	119.—
Campinas	—	—	—
Rio oprana	—	—	—
— fina	—	111.—	112.—
— srednja	—	106.—	108.—
Cassia-ligne v zabojih	—	38.50	39.—
Macisov cvet	—	390.—	400.—
Inger Bengal	—	22.—	24.—
Papar Singapore	—	61.—	62.—
Penang	—	51.—	52.—
Batavia	—	52.—	53.—

Piment Jamaika	39.—	—
Petrolej ruski v sodih	100 K.	7.50
„ v zabojih		8.75
Ulje bombažno amerik.	32.—	34.—
„ Lecce jedilno j. f. gar.	41.—	42.—
„ dalmat. s certifikat.	44.—	45.—
„ namizno M.S.A. j. f. gar.	53.—	54.—
Aix Vierge	63.—	65.—
„ fino	58.—	60.—
Rožiči puljeski	8.50	—
„ dalmat. s cert.	9.25	—
Smokve puljeske v sodih	14.—	—
„ v venci	17.50	—
Limoni Mesina	zaboj	10.—
Pomerance Puljeske	—	—
Mandli Bari I.a	100 K.	106.—
„ dalm. I.a, s cert.	106.—	—
Pignolli	—	—
Riz italij. najfiniji	19.25	19.75
„ srednji	18.—	18.50
„ Rangoon extra	16.25	—
„ I.a carinom	14.75	15.—
„ II.a	12.25	12.50
Sultanina dobre vrsti	6.—	7.—
Šuš grozdje (opasa)	20.—	21.—
Oljabe	34.—	35.—
Slaniki Yarmouth	sod	14.—
Polensvke srednje velikosti 100 K.	39.—	40.—
„ velike	35.—	36.—
Sladkor centrifug. v vrečah	—	—
„ certifikat.	32.—	—
Fazol Coka	11.—	—
Mandoloni	7.75	—
svetlorudeči	9.50	—
temnorudeči	—	—
bohinski	9.50	—
kanarček	10.—	—
beli, veliki	10.50	—
zeleni, dolgi	—	—
„ okrogli	—	—
mešani, štajerski	—	—
Maslo	83.—	85.—
„ konjsko	2.—	2.90
„ volovsko	2.50	3.20
Slama	2.90	3.00

Javna zahvala

Po enoglasnem sklepu odbora, zbrana v seji od dne 10. oktobra t. l., podpisano predsedništvo ima čast, zahvaliti se tudi tem potem onim trem neimenovanim rodoljubom, kateri so društvu blagohotno podarili svoto 188 for. Bog dragi naj rešenim rodoljubom obilo plati!

Še enkrat presrečna Vam hvala!

Trst, 10. oktobra 1890.

Tajnik: Predsednik:
Fran Polić. Mate Mandić.

Javna zahvala.

Podpisano vodstvo, vršeč svojo dolžnost, zahvaljuje se tem potem vsem onim, kateri so blagohotno sodelovali o priliki proslave 10letnice „Trž. podp. in bralnega društva“ poimenice pa: sl. tamburaškemu zboru in njih gospodu zborovodji, slavnemu dramatičnemu odseku „Trž. Sokola“, posebnost pa gospodičinam: Kobalovi in Furlanijeve, gospodoma dru. Janežiču in Vouku, nadalje g. pevcom „del. podp. društva“ in g. Srečku Bartelju, kateri je blagohotno prevzel vodstvo petja, gospodu učitelju Dolencu za soloseceno „Liberalec“, kakor tudi vsem udeležnikom, kateri so se tako mnogoštevilno udeležili veselice in s tem pripomogli lepemu materialnemu uspehu iste. — Zahvaljuje se tudi sl. uredništvoma „Edinosti“ in „Slov. Naroda“ za njih blagohotno uvrstitve društvenih naznanil, tičečih se te veselice.

V Trstu dne 8. oktobra 1890.

Vodstvo Trž. podp. in bralnega društva.
Andrej Kalan. Fran Kravos.
predsednik. tajnik.

Živic in družb. v Trstu

imajo v svoji zalogi, ulica Zonta št. 5, vsakovrstne stroje za kmetijstvo in vsako drugo rabo, kakor tudi vse za stroje potrebne. Posebno priporočajo se s a i k e (pumpo) za kalande vode, pretakanje vina, gasenje požarov, škropljenje trt in drevja; cevi za vodovode in vsako drugo rabo izlitega in kovanega železa, svineca, kaučuka, lana; mlaticnice in čistilnice za žito, mrvilnice za koruzo, slamoreznice, stiskalnice in mastilnice za grozdje itd.

Prodajajo le iskušeno izvrstno vnanje in domače, garantirano blago po niskih cenah, ter je razpošiljajo prosto carine po deželah.

Ker se bliža čas trgiranje grozdja, priporočamo naše trdne tiskalnice in mastilnice (preše in mlince za grozdje.)

Stroje pri nas kupljene popravljamo kadar je potreba in priskrbimo za porabljenje njih delo, druge.

Schivitz & Comp.



A. BONNE

krojač, 7—12

Corso štev. 4. II. nadstropje

izvršuje točno in po najnovejšem kroju obleke za gospode. Ima v svoji zalogi novega in izvrstnega sukna in druge stoffe, po jako ugodnih cenah.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Oznanilo.

Daje se na znanje vsem onim, koje bi utegnili zanimati, da so na e. kr. zasedišu v Pazinu na prodaj sadna drevesa, in sicer

- 2284 cepljenih jabolč;
- 833 „ hrušek;
- 2243 „ črešenj;
- 962 „ breskev;
- 500 pitanih lešnikov;
- 157 višenj;
- 613 murv;
- 385 cimborov;
- 220 marele.

Vsa ta drevesa so cepljena, stara 4 do 5 let in stanejo za kmete po 10 kr., za premožnejše posestnike pa po 20 kr. vsako steblo.

Pazin dne 4. oktobra 1890.

C. kr. gozdarsko poverjenišvo
2—2 Fr. Dolenc l. r.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providjenu.

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cjenike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalihi (skladištu) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sljedeće knjige:
Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjev v pouk eena prije 50 nvč.
sada 40 tvrdo vezana n. 60
Sodnijski obrasci sastavl. B. Trnovec n. 20
Vilim Tel, prevod Cegnara n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana n. 20
Filip prevod Križmana n. 20
Antigona prevod Križmana n. 20
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin n. 20
Istra pjesma A. K. n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo. Kod naručivanja tiskalice i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Lepega orehovega lesu

je već vagonov razne dolgosti in debelosti na prodaj, tedaj najprikladnejša za izdelovalce furnirjev. Les je jako lep, izvrsten in se ga postavi na postajo Čakovac (Csakaturm). — Kdor želi kupiti, oglasi naj se najhitreje pisмено pri podpisnem, kateri podaja vsa potrebna pojasnila.

JOSIP GABOR, krčmar,
pošta Mura St. Martin v Medmoryu.



pripravljena od lekarja g. PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplivo zdravilo, ki krepi želodec, mehča, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovi ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko. delovanje organov ureja, zdravi, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi. 4—15

Esence za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v škatljah po 12 stekleničah za gld. 1.36; po 24 za gld. 2.60 po 36 za gld. 3.84; po 44 za gld. 4.26; po 55 za gld. 5.26; po 110 za gld. 10.30; po 350 za 50 kr. — V steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lkarnah.

JAKOB KLEMENC

trgovec 6—10
Via S. Antonio.

Ima v zalogi velik izbor raznovrstnega lepega volnenega in drugega blaga za žensko obleko te se vedno nahaja v veliki množini izborne kotonine, baršuna, platna in flanele v raznih barvah. Dobro se bela zagrinjala vsake vrste in velikosti. Postreči more z najlepšimi namiznimi prtji, volnenimi robci, pledi in ženskim ogrinjali. Na izbor ima možkih zavratnic in ovratnikov. in vsake vrsti svilenih dežnikov. V obilnej meri se dobi za gospe vsakere preproge in lišpa za plesne in žentivne in to vedno nove, moderno in nezaležano blago Vsaka naročba na deželo [po obrazcih ali muštrih] se izvrši hitro in točno ter lahko nekatere vrsti blaga brez daca na deželo pošlje. Svlnato hlago je vedno najnovejšega izdelka; svlnate trakove vsake velikosti za plesne, ali za nagrobne vence. kakor tudi zlato in srebrne franže se dobe na izbor. Ima za slovenska društva trobojne svlnate trakove, v raznej širokosti. Ravno kar prispelje nove jopice iz trikota za ženske. Za obilno naročbo se priporoča vsem p. n. domačinom, da ga pogostoma z naročili počastijo.



CARLO PIRELLI



mejnardni agent in speditér

Trst, Via Arsenale št. 2.

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po niskih cenah in na vse kraje.

7—17

Dunajske razstavne Srečke à 1 gl. Malo jih je še
11 srečk 10 gld.
6 srečk 5 gld. 50 kr.

Glavni dobitek **50.000** gold. a. vr.

Zrebanje že 30. oktobra tega leta

Srečke po 1 gld.

Srečke à 1 gld. dobivajo se v Trstu pri: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco in Nigris.

4—9 7

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu